

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita Et Institvto S. Ignatii Societatis Iesv Fvndatoris. Libri Qvinque

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1665

XII. Miræ in spelunca corporis afflictationes.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10840

firmioris, sanctitatem colere in aula luce, quam in fordibus mendicorum; daturum illic de se nobilitati quod imitaretur, non jocos, risumque pueris; Plurifine apud illum essent contemptus sui, quam diuinæ gloriæ animarumque rationes; quam multæ eatenus peribant, quas suo exemplo seruasset; Parem illi vel vnum abundè esse ad restituendam ciuitatis integræ probitatem, & hoc fuisse Dei consilium ac mentem, cum ipsi praluceret, faciemque subderet ad conuersionem, non autem vt creditum, obscuro domus hospitalis, talentum conderet; multò verò minus vt tristi specie & inamabili, sanctitatem omnibus faceret exosam. Ad hæc, si suum prodigus libebat profundere, qua lege profunderet alienum? Si parum placebant honores, procul absteret, abderetque in tenebras sese; verum generis nomen decusque attenderet, tanto partum maiorum sudore, ac sanguine, quod perditum ibat indignis modis, nec illud insanæ plebeculæ ludibriis, & contumeliæ tota vrbe spectante, inter mendicos obijcere pergeret. Ad ista quiddam nauisæ tristioris, natura rediens viro sancto affluit, & illas pauperum, & jacentium in lectis deformes vitas, & olentes pannos, & morem intulsum & agrestem primum abhorruit; quod tamen vt animaduertit, vtrumque mox hostem eodem impetu inuadit, impugnantem se demonem, & naturam callidè proidentem. Nullo ergo quæ suggererentur responso dignatus, ad suos illos cursu redit, & in oculis omnium, scædiorem quemque, & horridiorem amplexu stringit, hæretque tam diu, dum auersantis animi renisus, & refugientis naturæ sensus planè vanesceret.

XII.

Mira in spelunca corporis afflictationes.

Fuere Ignatij ex nosocomio, meritorum, & virtutis hæc lucra. Sed cum hoc etiam sentiret impedimento esse, quò minus Deo arctius jungeretur, & ad vexationes corporis, in quas animo rapiebatur, liber esset, querere aliquem in vicino secessum institit, vbi vno spectante, & arbitro Deo, desiderium expleret. Querenti facilè occurrit passu ferè sexcentesimo, Manresa distans, instituto valdè idoneus; spelunca fuit ad infimum collem, viua in rupe excauata, tenebrosa, nec multum sepulchro dissimilis, loco tamen peramceno sita, & angusta in valle, cui apud incolas, Paradisi valli, amœnitas fecit. Calamis inde octoginta Cardanerus riuus limpidissimis aquis fluit; è regione est via regia: hanc inter, & specum è saxo crux visitur è tribus vna, ad quas Sancto mos fuit pias obire stationes; palmos habet in longam spelunca, duos & triginta, lata decem; alta, qua fornix multum attollitur similiter decem; depressior verò prout interius magis in illam receditur. Qua parte Monserratum spectat, fenestella patet, ex scissura rupis commodè captata, ex qua prospici templum potest, & Virgo parens adorari. Cæterum vndique nigra, & tenebris horrida, & incomposita, & prominentibus sursum, hinc inde ex caute cuspidibus aspera. Pauci hanc norant, adibat nemo, & hoc Ignatio opportunior visa. Aperto igitur in illam per objecta spineta, & condensadumorum, angusto aditu, suam fecit. Illic alta loci silentia, solitudinem, tenebras, horrorem, totidem ratus ad pœnitentiæ hortamenta, descriptarum sibi afflictationum laxare spatia, continuare noctes

noctes vigilijs ; cibo triduum , & quattriduum abstinere ; catenâ corpus ad sanguinem cædere ; geniculationi ad septenas horas , alias addere ; pectus quoque, vt olim Hieronymus, silice tundere (quod compertum est ab nonnullis, qui exploraturi quid rerum ageret, clam ad cauernam irrepserant) præter arumnas cilicij , catenæ cinctum , hiberna patente in specu , & cannabina in veste frigora. Per hæc ita sensim viribus defecit , vt par miraculo videretur quod viueret : torquebant stomachum cruciatus perpetui ; linquebatur animo sæpius , & inopinatò : destitutus haud rarò calore , ac sensibus pro mortuo deprehendebatur. Singulare fuit hæc in re quod ei accidit Viladordium profecto , ad venerandam augustæ Matris effigiem : mortuo similis per dies aliquot, sine pulsu , flatuque iacuit , ex quo aded fractus , & debilis redijt , vt in horas mori crederetur : refouendusque properè cibo fuerit , quem piæ ad illum matronæ attulerunt , & suffultis in nosocomium brachijs reducendus. Hinc verò dæmoni altera tentandi , exterrendique ansa ; querendo , ecquid tantum haberet animorum quantum sat esset ad annos quinquaginta , in ea vitæ duritie traducendos , qua corpusculum infelix , lethali dolore pænè semper discruciabatur : at ex eo insultu mendacij artifex nihil præter ludibrium retulit , interrogatus vicissim vnde illi tantum suppeteret rei , vt fide iubere , vitæ punctum valeret , cuius tam largiter annos spondebat quinquaginta ? Interea tamen accisarum virium vsque eò imbecillitas processit , vt feбри superueniente , ad extrema Ignatius vergeret. Quo morbi periculo , vnun expertus est , dignum in quod aduertat animus , & quod à me libenter enarretur , vt intelligamus quicum nobis pugna , & quantulis nostris , nitamur viribus , cum possit etiam ipsa virtus Deo parum solidè inhaerentem , in ruinam agere. Iacebat Ignatius in extremis , & salutem illius desperauerant medici , cum ecce tibi , superbæ vanitatis impressione vehementi pulsatur. Mori certè alacrem debere , cum moreretur sanctas : nam esse verum Sanctum , qui tantum rei in virtutis negotio fecisset , tantum meritorum haberet repositum. Hic crassa & stupea cannabis , hic cilicium , catenæ , cervical saxeum , & spelunca , & numeratò dies , ieiunijs conditi , vigilatæ noctes , cruentata sanguine flagella , solum lacrymis madens , oberrabant morientibus oculis : quæ licet auersaretur vehementer , & erubesceret tot sibi ac tantorum reo , posse menti visa hæc obijci tam arrogantis jactantiæ , infigebantur nihilominus animo reluctanti , & discussa iterum concresecbant , aded molesta importunitate vt esset ijs Ignatio & morbus , & vicina mors tolerabilior. Quare repetita vitæ præteritæ serie , quæcumque peccarat reducere grauiora quæque , & maioris verecundiæ præcipuè pendere ; inferorum pœnas quibus toties fuisset obnoxius intueti. Tum ex se querere , num possent quæ paucis mensibus egerat , cum ijs composita quibus Deum tot annos offenderat , lances justo pondere æquare ? His & eiusmodi exardescibat in odium sui , & abjectionem coram Deo , à quo misericordem veniam multis cum lacrymis ; non meriti premium poscebat. Vini denique , sed ex difficili , tam periculosi

meriti præmium posebat. Vicit denique, sed ex difficili, tam periculosi temporis conflictu adeò redijt consternatus, vt adstantibus sibi necessarijs supplicarit, si quid præterea simile incidisset, occinere sibi magnis vocibus pergerent, & exprobare: Ignari peccator, recense in animo, quantorum sceleram, quot pœnas quantasque debeas. Caue tibi quicquam mercedis aeternæ arroges; inferos cogita, & pudeat potius te toties illos esse commertum.

XIII.

Vt dura & multiplex Manresa fuerit Ignatij periclitatio, nulla tamen capitalior scrupulis, nulla molestior. Sic Deo placitum, ijs vt ab damone vexaretur, opplente viri Dei mentem, subruentēque dubitationibus infinitis de confessione obita Monferrati, etsi nihil in ea absolutissima diligentia, nihil ad sensum doloris omisisset. In ijs etiam quæcumque agenda incidere, graue aliquod scelus verebatur; ad hæc liquida illæ interioris hominis voluptates aruerant, mente perplexis jactationibus perturbata, nec iam idonea diuinis haustibus quos olim serena de cælo traxerat; angebatur quin imo tunc grauius, cum ad diuinorum cogitationem animum applicaret: & hæc illi diurna nocturnaue occupatio, secum litigate, rixari, perplexari; in hoc, & illo, an ab se aliquid peccaretur, aut esset peccatum; & de pridem commissis, num quid resideret confessione expiandum. Vbi quanto satagebat magis vt extricaret sese, tãtò inuoluebat, implicabatque molestius. Restabat vna afflictissimo spes, qua se verbo vno perlucandum putabat: si, quem habebat animæ ductorem, præterita omnia iuberet obliuione sepelire, nec esse de ijs magis sollicitum quàm si pridè natus esset. Verùm neque id vnquam Confessario succurrit vt iuberet, nec scrupuloso pœnitenti, vt de eo illum consuleret. Ac vetabatur quidem aurem scrupulis dare; sed quid foret ab ipso scrupuli dammandum, hoc verò scrupulorum nouam materiam præbebat. Præterquàm quod, ita malè affectis, etiam quilibet leuissimus scrupulus, pro re saltè dubia habetur. Ita nihil se votis supplicibus, nihil assiduitate lacrymarum iuari sentiens, auersum ab se cogitabat Deum, & (quod solet ex ijs angustiis confici) velle se Deum æternum perdere. Cuiusmodi sit hoc tormenti genus, nisi expertus, intelliget nemo. Cilicia, verbera, catenæ, ieiunia, nuditas, & quantum pœnarum est quod sponte suscipitur, vt corpus macerat vexando, sic iucundè animum solatur. Sed, hinc Deum quidem ardentè amare, velle fidem illi castam, inflexamque seruare; & anhelare ad fruendum illum votis ingentibus; hinc autem sibi perpetuo suspectum offensi numinis viuere; imò habere veluti persuasum te Deo ac tua non placere, contemni; odio esse verba omnia apud illum tua, coniectum quemlibet oculorum, criminis esse alicuius rea. Hæc verò carnificina est, quæ nec maiorem inueniat nec parem; & cuius vna tantum hora perlucens multorum dierum pijs cruciatibus commutetur. Hac sua demones tam dira infestatione, tanquam telovulnus multiplex vibrabant. Id enim primum ab ijs agebatur vt confusione anxiarum cogitationum sanctam eius quietem sus deque verterent; deinde rigidioris quam susceperat vitæ cursum, ipsi propterea repræsentarent exegrandum.